

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אליהו ברוכי

5228/25/פ

הצעת חוק מסירת מידע לחברי הכנסת ולוועדות הכנסת (תיקוני חקיקה), התשפ"ה–2024

תיקון חוק הכנסת 1. בחוק הכנסת, התשנ"ד–1994¹, אחרי סעיף 5 יבוא :

"סמכות ועדה 5א. (א) זומן אדם לוועדה של הכנסת או נדרש לקשר לאי התייצבות לפי הוראות סעיף 21(ב) לחוק-יסוד : הכנסת² או סעיף 42(ד) לחוק-יסוד : הממשלה³ (בסעיף זה – מוזמן), בדרך המקובלת לזימון בכנסת, ולא התייצב או לא מסר את המידע, לפי העניין, ולא הראה טעם צודק לכך, רשאית הוועדה, בהחלטה, שנכללה בסדר היום של הוועדה, לדרוש ממנו להתייצב לפניו או למסור מידע כאמור.

(ב) דרישה כאמור בסעיף קטן (א) תהיה בכתב ותומצא למוזמן בדרך האמורה בסעיף 21(ב) לחוק-יסוד : הכנסת לפחות עשרה ימים לפני המועד שנקבע להתייצבות או למועד הדיון שבקשר אליו נדרש המידע, לפי העניין.

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140.

² ס"ח התש"ח, עמ' 69.

³ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

(ג) החליטה ועדה לדרוש התייצבות או מסירת מידע כאמור בסעיף קטן (א) ולא התייצב המוזמן או לא מסר מידע, לפי העניין, רשאית הוועדה להחליט על אלה, לרבות על-תנאי, והכול בתנאים שתקבע ולתקופה שתקבע ושלא תעלה ששה חודשים:

(1) לאסור על השתתפותו של המוזמן באותה ועדה;

(2) לפנות לנציבות שירות המדינה או לגורם אחר המוסמך לדון בתלונות בענייני משמעת, בבקשה להפעיל את סמכותם כלפי המוזמן; העתק הפנייה יימסר גם לשר או לראש הגוף שבאמצעותו נעשה הזימון;

(3) להמליץ ליושב ראש הכנסת לשלול את היתר הכניסה הקבוע של המוזמן למשכן הכנסת, או את ההיתר להיכנס למשכן עם רכב;

(4) להמליץ ליושב ראש הכנסת לאסור את כניסתו של המוזמן למשכן הכנסת;

(5) להמליץ ליושב ראש הכנסת או ליושבי ראש ועדות הכנסת כי לא ייכלל בסדר היום של הכנסת או של ועדה מוועדותיה נושא שמקדם המשרד או הגוף שנציגו לא התייצב בוועדה או לא מסר לה מידע.

(ד) נמסרה בקשה לפי סעיף קטן (ג)(2) יודיעו לוועדה נציב שירות המדינה או מי מטעמו או הגורם האחר המוסמך לדון בתלונות בענייני משמעת על הפעולות שנקטו בעניין.

(ה) נמסרה ליושב ראש הכנסת או ליושב ראש ועדה המלצה לפי סעיף קטן (ג)(3) עד (5), והחליט שלא לאמצה, יודיע על כך לוועדה בהחלטה מנומקת בכתב בתוך שבועיים מיום שקיבל את ההמלצה."

2. תיקון חוק חופש המידע, בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998⁴, אחרי סעיף 18 יבוא:

"מסירת מידע לחבר 18א. הוראות חוק זה יחולו לעניין בקשה לקבלת מידע הכנסת שהגיש חבר הכנסת, בשינויים אלה:

(1) המידע יימסר לחבר הכנסת בהקדם האפשרי ויקראו את סעיף 7 כך –

(א) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "30 ימים" יבוא "7 ימים";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "60 ימים" יבוא "20 ימים";

(ג) בסעיף קטן (ד), במקום "15 ימים" יבוא "5 ימים" ואחרי "במועד מאוחר יותר" יבוא "אך לא יאוחר מ-5 ימים נוספים";

(2) יקראו את סעיף 10 כך שבסופו יבוא "ולהיותו של המבקש חבר הכנסת";

(3) יקראו את סעיף 13(א) כך שבכל מקום במקום "21 ימים" יבוא "5 ימים";

(4) בסעיף 18 בסופו יקראו:

"(ז) בקשה שהוגשה על יד חבר הכנסת פטורה מאגרות לפי חוק זה."

⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

דברי הסבר

הפיקוח על הרשות המבצעת הוא בין תפקידיה החשובים של הכנסת ומהווה מרכיב חשוב במנגנוני האיזונים והבלמים שעליהם מושתת עיקרון הפרדת הרשויות, המהווה אבן יסוד במשטר הדמוקרטי. לשם ביצוע פיקוח יעיל יש לאפשר לחברי הכנסת גישה למידע המצוי בידי הרשויות הציבוריות. מסיבה זו נקבעו הוראות בחוק-יסוד: הכנסת, ובחוק יסוד: הממשלה, המחייבות עובדים בשירות המדינה ובגופים ציבוריים נוספים להתייצב בפני ועדות הכנסת ולמסור להן מידע.

סעיף 1 בשנים האחרונות נתקלות ועדות הכנסת במקרים שבהם גורמים שזומנו לדיונים אינם מתייצבים לדיוני הוועדות ואינם מוסרים מידע כפי שהתבקשו.

לפיכך מוצע לתקן את חוק הכנסת, התשנ"ד–1994, ולהעניק לוועדות הכנסת סמכויות במקרים שבהם מי שחייב להתייצב בפני הוועדה או למסור לה מידע לא קיים את חובתו ולא הראה הצדק סביר לכך. מוצע לקבוע כי ועדה תהיה רשאית לקבל החלטה בדבר הוצאת דרישה למוזמן להתייצב או למסור מידע, ואם לא עשה כן גם לאחר שהוצאה לו דרישה כאמור, תהיה הוועדה רשאית להחליט על עיצומים שונים, ובהם החלטה כי המוזמן לא יורשה להופיע בפני הוועדה ופנייה לגוף האחראי על הדין המשמעותי של המוזמן בבקשה כי יפעל בעניינו. בנוסף תוכל הוועדה להחליט לפנות ליושב ראש הכנסת שהוא האחראי על הכניסה למשכן בהמלצה כי יחליט שהמוזמן לא יחזיק בהיתר כניסה קבוע לכנסת או שייאסר עליו להיכנס למשכן. כמו כן תוכל הוועדה להמליץ בפני יושב ראש הכנסת ויושבי ראש ועדות הכנסת שלא לכלול בסדר היום של הכנסת או של ועדה נושא שמקדם המשרד או הגוף שנציגו לא התייצב בוועדה או לא מסר מידע.

סעיף 2 חוק חופש המידע, התשנ"ח–1998, קובע את הזכויות לקבל מידע מכל רשויות המדינה, בסייגים הקבועים בחוק. מוצע להעניק לחברי הכנסת מעמד מיוחד לפי החוק במספר עניינים: חברי הכנסת המבקשים מידע יהיו פטורים מתשלום אגרה, התקופה המסורה בידי הרשות למסירת המידע תקוצר, ועל הרשות יהיה לשקול את העובדה שמדובר בחבר כנסת בהחלטה בדבר מסירת המידע. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת דן אילוז (פ/5160/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בכסלו התשפ"ה (23.12.2024)